

Klassieke arrangementen

Er is iets merkwaardig hardnekkigs aan de drang om populaire liedjes instrumentaal “klassiek” te maken. Alsof een strijkkwartet of een orkest automatisch diepgang toevoegt. Vooral bij vocale popsongs werkt dat averechts. Het voegt niets toe en is gebaseerd op herkenning. Vaak oppervlakkig op de achtergrond zoals in een hotel lounge.

Neem *Yesterday of Here there and everywhere* van The Beatles die je vaak in een arrangement hoort of ieder ander gearrangeerd liedje voor orkest (met instrumentaal solist).

In de originele uitvoering zit juist de kracht in de kwetsbare elasticiteit van de zanglijn van Paul McCartney. Hij trekt woorden nét achter de tel, laat frasen even hangen, duwt andere bijna achteloos vooruit. De melodie ademt. Een ander kenmerk in de popsong is de voorslag (een muzikale versiering waarbij één of meer kleine, (genoteerde) noten direct voorafgaan aan een hoofdnoot). De popsong leeft van kleine onnauwkeurigheden die helemaal geen fouten zijn, maar menselijke beweging.

In veel “klassieke” arrangementen verdwijnt precies dat element. De muziek wordt keurig verdeeld in afgemeten hokjes van vier (of drie) tellen. Alles klopt ritmisch, alles staat netjes in de maat, vakkundig gearrangeerd maar het klinkt zo dood als een pier. Alsof de uitvoerders bang zijn om de muziek nog te laten wankelen. De puls wordt mechanisch; de melodie verandert in een reeks keurige notenwaarden. Wat oorspronkelijk elastisch, intiem en broos was, krijgt iets steriels.

Misschien komt dat doordat popmuziek vaak veel afhankelijker is van timing en de oorspronkelijke sound van de zanger(es) dan klassieke genoteerde muziek. Niet de noten zelf zijn het belangrijkste, maar de manier waarop ze worden geplaatst. Een fractie te laat zingen kan melancholie oproepen; een iets te vroege inzet spanning. In een brave klassieke bewerking wordt die vrijheid vaak ingeruild voor discipline. Het resultaat is technisch verzorgd maar emotioneel nietszeggend.

Bij een lied van Franz Schubert ligt dat anders. Zijn muziek is van oorsprong al sterker ingebed in een uitgewerkte vormtraditie. De frasering is verfijnd, maar ook meer genoteerd, meer gearticuleerd binnen de compositie zelf. Een klassiek ensemble hoeft daar minder “vertaling” te verrichten; het materiaal is er al op gebouwd. Maar bij de hier eerder genoemde popsongs (maar ook vele andere) haal je met zo’n benadering juist het hart eruit en wordt het een smakeloze uiting.

7 maart, 2026